

EL DIA DEL JUDICI

conte de pere calders

AIXÍ que el jutge va haver dictat la sentència de mort, el reu va alçar un braç solemnement i digué:

—Protesto!

La sala es remogué, desconcertada, fins que el jutge, amb energia i propietat, aclarí:

—Vostè calli. Això ja està dat i beneït. Acta est fabula. Tots tenim feina i hem d'enllestir.

A desgrat d'aquestes paraules, el defensor va veure la possibilitat de demostrar que no era tan dolent com semblava fins aleshores, i saltà novament a la lliça:

—Senyor jutge, aquest home és pràcticament un moribund i la nostra obligació és escoltar la poca veu que li queda...

Aquí, l'advocat s'arreglà tota la figura, com feia sempre que anava a rematar l'oratòria, i prosseguí:

—...Em permeto de recordar que les grans civilitzacions han aviciat sempre els moribunds. A Grècia no els deixaven tocar de peus a terra, i si de Roma passem a l'Orient...

El jutge el va interrompre, i en picar a la taula es va torçar un dit, la qual cosa l'enfuri:

—Ha estat pronunciada sentència, dic jo. Tothom ha tingut ocasió de dir-hi la seva i a partir d'ara, tot al més, desvariarem a compte de l'erari.

Però era una d'aquelles èpoques en les quals la llibertat va de puja, i, d'altra banda, tots els membres del jurat calcularen mentalment que era massa tard per a anar al cinema massa d'hora per a tornar a casa. Així que quedava temps... Un d'ells va apoderar-se del torn i digué:

—Aquest home —assenyalà el condemnat—, té el dret d'opinar més. Potser no figura en cap llei escrita, però no li podem escatimar.

—Gràcies —respongué l'acusat.

El qual, posant-se la mà al pit, declarà:

—Senyores i senyors: jo sóc objectador de consciència. Sóc enemic de la pena de mort i només faltaria que em fessin passar per l'adreçador del patíbul. Que se'm destini a serveis auxiliars!

—I ara! —cridà el jutge—. Quina barra! Guàrdies!

Els policies s'avançaren, però el reu els va aturar:

—Quiets, geníssers, quiets!

Al fiscal, que era primera escopeta, va entrar-li de sobte la por de perdre la peça. Bellugà els braços, va demanar la paraula, i, sagnat-se amb salut, va prendre-la sense esperar que la hi donessin:

—I l'altre mort? preguntà dramàticament—. Què en farem?

El jutge no hi queia.

—Quin altre mort? —va interrogar, amb una cara plena d'estupor.

—La víctima —va respondre el fiscal—. Si ens hem reunit aquí és per culpa d'un cadàver previ.

L'acusat s'adonà de la direcció del tret i volgué aturar la maniobra:

—Una cosa és matar algú i l'altra que se't quedi als dits. Ja he explicat una colla de vegades que jo només volia establir el comerç. Si era la seva hora (cosa d'ell) o bé anava mal alimentat, no són pegues que s'hagin de carregar al primer que tingui la desgràcia de topar-hi. Consta en acta que vaig fer-li la respiració artificial i va ser com allò que diuen els cirurgians: l'operació fou un èxit, però va fallar-li el cor.

—El cor aguantava bé fins que vós vau fer-li entrada —digué el fiscal, dolgudament.

L'home sabia que la societat l'acceptava amb prou feines i que els acusadors són antipàtics. Això li donava un complex de culpabilitat, que és una cosa terrible per a un fiscal; així que, tot abaixant els ulls i endolcint la veu, afegí:

—Ja no ens podem desdir, ara. El senyor jutge em donarà la raó: «Hem de fallar i fallem...» En aquesta sala, senyores i senyors, la justícia mana.

Es va produir una de les pauses que donen una aura de misteri a les reunions humanes. El fiscal anava a esternudar, però va aguantar-se, i el defensor es va treure les ulleres maquinalment i se les tornà a posar, sense mirar-se-les.

—Com quedem? —preguntà el reu, que potser era el més interessat de l'assemblea.

Feia estona que el secretari estava inquiet a la cadira. Volia intervenir en el debat, però assegurant l'efecte, i no sabia per on atacar. Finalment, va dir:

—Entec que va de suposició, si m'ho permeten. Com que això dels serveis auxiliars no és propi del braç jurídic, se m'acut de preguntar a l'acusat quina altra cosa li semblaria bé.

—Una multa! —cridà el reu, ple d'il·lusió—. Que em baldin amb una multa i fora!

Però va reflexionar de seguida, perquè se li va ocórrer que valia la pena de provar de salvar-ho tot. Prosseguí:

—Ara, el que em dol més és que em renyin. Una bona amonestació m'escamentaria de veres. La meua mare, pobre santa, ho deia sempre: «Aquest noi s'estima més una bufetada que no pas una filípica». De manera que ho podriem deixar en sermó del jutge, i, si tan ofesa està la societat, que hi caigui la bufetada. Puc assegurar que no em quedarien ganes de tornar-hi!

Al fons de la sala, una velleta va aplaudir frenèticament i van haver-la d'assistir, perquè amb l'excitació s'en-nuegà i s'ofegava. El reu es va esverar. «La gent ja no aguanta com abans —re-

mugava—. I després, ve que cada difunt deixa els neulers parats, a veure qui se'ls carrega!» Quan la dama re-prengué el bleix, el condemnat demostrà la blanesa dels seus sentiments amb un sospir de satisfacció. Com que hi havia revoltim a la sala, volgué posar-hi ordre.

—Centrem-nos —va dir—. No ens posem nerviosos. Ara que hi som, fem-ho bé. Quina necessitat tenim d'acabar renyits i disgustats? Quin mal hi ha que tots conservem un bon record d'aquesta sessió memorable?

En realitat, l'home s'havia fet simpàtic als magistrats, al jurat i al públic. De debò, ja no li volien cap mal. Però la paraula és la paraula i la llei té fama de tossuda. D'això, tots en feien un punt, i no volien tornar enrera. El condemnat va llegir-ho a la mirada de tothom —fins en la de l'advocat defensor— i va comprendre que la seva situació era desesperada.

—Bé, doncs —declamà—: mateu-me! Però ja que som tan escrupolosos i se'm respectaran les darreres voluntats o t'irem al dret?

—Home —respongué el jutge—: som europeus i cristians. La petició i la frase finals no es neguen a ningú!

—Doncs, jo vull...

—Ep, no, ara no! —el va interrompre el jutge—. Això ha de ser al peu del cadafal!

—Sí, eh? Quan ja no tingui humor per a res, oi? Per això ens queden aquests testaments tan tristos... Jo reclamo el dret d'expressar ara el meu darrer desig, quan hi ha presents tots els qui han contribuït a la meua perdició.

Va haver-hi un moviment de conformitat, gairebé unànime, i fins el tribunal semblava propens a sospesar-ho. El reu estosesgà per a aclarir-se la veu, s'agafà fortament a la barana de l'estrada i va dir:

—Demano que el senyor jutge m'escanyi amb les seves pròpies mans. Així sabrà el pa que s'hi dona!

La idea fou acollida amb expectació. El fiscal va manar a un uixer que telefonés a casa seva que no passessin ànsia, que hi aniria tard a sopar, i va sentir-se un remoreig general a la sala; la gent s'acomodava als seients, per no perdre's res.

El jutge es va ofuscar. No era propi del seu caràcter, ja que era calmos i ponderat, però ningú no pot respondre d'una obnubilació momentània. S'aballança sobre el pres i va començar a torçar-li el coll, amb totes les seves forces.

—Donem-li gust! —deia amb les dents serrades—. Vol requisits, el sibrarita!

La cara de l'ajusticiat s'anava tornant moradencia i a la sala hi senyorejava un silenci tan intens, que a una dama va caure-li una agulla de ganxo i va semblar que tot el terra retronysia.

El reu es va espantar. Espernegant, en una instintiva acció de defensa, va donar un cop al jutge, que va perdre el color i es planyia del costat dret. Ressentit, l'alt funcionari s'adreçà al públic i digué:

—Trobo que el fiscal m'hauria d'ajudar. Després de tot, ell és qui m'ha inflat el cap per a endurir la sentència.

Entre aprovacions tàcites i orals, la gent trobà que era just. De mala gana, el fiscal va estirar el reu per una màniga, tot preguntant-li que s'estigués quiet pel seu propi bé. Però el cuitat no estava per reflexions, i enmig de fortes estrebades, digué:

—Si es tracta d'inaugurar un sistema d'aliances, proposo que el defensor formi bàndol amb mi!

També ho trobaren just. Gansonerament, el defensor va clavar un revés al fiscal i els quatre compromesos forcejaren per complir, només perquè el públic els atiava. El fiscal es va treure una sabata, i, gairebé sense malícia, va copejar amb el taló el pols del defensor, que va estendre patèticament els braços i caigué de clatell.

Es veia que havia passat alguna cosa important. Es va sentir tos a la sala i una senyora demanà permís per a anar al lavabo. El jutge s'agenollà, introduí la mà dreta a la toga del defensor, a l'altura del pit i, al cap d'un moment, va dir amb una veu plena d'emoció:

—Aquest home és mort!

El fiscal va riure, amb una ombra d'histerisme. Encara tenia la sabata a les mans, i va brandar-la.

—Però si jo sempre he tingut el peu petit! —deia—. Si ha estat un cop de no res! Podia haver-hi una mosca entre el taló i el pols i n'hauria sortit amb vida! —Doblegava la sabata, per demostrar que era de pell flexible i que no podia fer mal a ningú.

—Ara sí que me n'alegro —va dir el reu—. Així es veurà que una desgràcia la pot tenir qualsevol!

El jutge es va passar la mà pel front, com si tornés a la realitat.

—No toqueu res fins que vingui la policia —digué.

—Som aquí —va respondre un dels guàrdies, sol·licit, però sense saber què havia de fer.

A la sala, la gent es va impacientar de sobte i tothom volia anar-se'n, com en els darrers minuts de l'hora de plegar. El jutge manà que no sortís ningú, i una senyora jove, plorosa, digué que a ella no la podien retenir, perquè havia deixat el nen a casa i li tocava biberó.

En els moments crítics, sempre hi ha qui té més serenitat que els altres. Un del jurat va enfilar-se en una cadira i demanà si hi havia algun metge entre el públic. Va aixecar-se un home ben vestit, jove, molt ben arreglat de cabells. Duia un maletí negre i digué que, per sort, venia de fer un autòpsia. Es va obrir pas fins a l'estrada, s'agenollà al costat del cos inert del defensor i començà de manipular-lo amb desimboltura professional.

—Sí —afirmà al cap de pocs segons.

—Sí, què? —volgué saber el fiscal, que estava nerviosíssim.

—Ha passat a millor vida. El cop ha estat d'una precisió admirable. Suau, però en el lloc on podia fer més efecte.

S'adreçà al fiscal i va dir-li que, en unes altres circumstàncies, el felicitaria.

—En canvi, ara...

—Vinga, home vinga! —exclamà el fiscal—. Encara em faríeu venir manies! Aquest home ja es devia trobar malament abans de venir aquí.

—Mira-te'l com s'espavila! —va cridar el pres.

I, fent l'esforç de l'objectivitat, canvià de veu i digué que algú havia d'advertir el fiscal que tot el que digués a partir d'aleshores podria ésser utilitzat en contra d'ell. El fiscal va perdre els estreps.

—Poll resuscitat! —s'esgargamellà— Carn de presidi!

Va ordenar que la policia l'agafés,

per desacatament a la justícia, però el reu digué que ja ho estava, d'agafat. Era una difícil qüestió tècnica, de mal gomboldar.

La senyora d'abans, la mare jove, digué que ara sí que no es podia esperar més, que la companyia era molt agradable, però que se n'havia d'anar a casa.

—Ja els deixaré les senyes —afegí. Potser tornaré un altre dia... Al capdavant, he vingut a fer el nas. No se m'hi havia perdut res, aquí.

il·lustracions de TÍSNER

—Bravo, bravo! —corejà una part del públic—. Ja els enviarem les senyes! Ja tornarem un altre dia!

Aparentment serè, el jutge va estendre els braços. Era un home de bona estatura, i la toga el feia ressaltar com un gran avió negre.

—Es clou la sessió! —va dir, autoritàriament.

—Perdoni'm, però vostè ja no pot cloure cap sessió —va replicar-li el reu,

amb amabilitat— No se m'enfadi, però vostè és còmplice, dit sigui sense ànim de perdre-li el respecte. Vostè sap millor que ningú que la seva situació és delicadíssima...

El fiscal s'hi va aferrar:

—Sí, això és cert. Sa senyoria és còmplice. No pujaré sol a la barca!

El jutge s'esfondrà al setial. Li faltaven quatre anys per a coronar amb la jubilació una carrera brillant, i tenia el projecte d'un final feliç dedicat a la jardineria. Ara, tot el somni estava compromès en una aventura legal d'imprevisibles conseqüències.

—Doncs, què podem fer, fills meus?

—preguntà, sobtadament paternalista.

—Em sembla que és molt senzill

—respongué la mare jove—. Anem-nos-en sense fer soroll i deixem aquest aquí

—assenyalà el cadàver—. Ja el trobaran demà quan facin la neteja. Això sí:

ens hem de jurament per fer el paper dels tres micos japonesos. No hem vist res, no hem sentit res, no direm res...

El jutge la va desenganyar, explicant-li que els morts sempre porten cua. El defensor havia caigut en acte de servei. I el mal era que tenia família i amics

que voldrien saber tot de coses. A més, eren massa gent per a una conspiració.

El fiscal, que reflexionava de feia estona, va posar la mà damunt l'espatlla del reu i li digué mel·lífluament:

—Si vostè volgués cooperar...

—Jo? Pobre de mi! Sóc el més lligat de tots... No en fa pas pocs de dies que m'han pres la iniciativa!

—Sí, però és el qui té els comptes més clars. Dues morts pel preu d'una de sola, m'entén? De tota manera, només el podem liquidar una vegada i vostè es donaria el recreu d'una bona acció. «Un bell morir tota una vida honora.» Li estariem tots tan agraïts!

—Vol dir que em declari culpable de la mort del cos aquí present?

—Si no fos molta molèstia...

—No, molèstia cap. Però la ingratitud em subleva. Amb franquesa, tots vostès em són antipàtics. L'únic que ha demostrat que m'estimava (encara que fos d'ofici) és aquest home desaparegut prematurament. Deixaria un record avorrible si passava per haver-li donat tan mala paga.

S 51 BARCELONA 9840 27 22 1345
 EBUDES ESTUPENDES CAMISES stop BONIQUES CORBATES stop ATRACTIUS ARTICLES
 "BOUTIQUE" SENYOR stop ÈXIT GARANTIT PELS SEUS OBSEQUIS stop
 ESPEREM IL·LUSIONATS LA SEVA VISITA stop
 BONET ARIBAU 3 CAMISERIA

Diàriament, les seves seccions:

«BARCELONA ÉS BONA» i «CATALUNYA ENDINS»

Les grans ciutats del món, a través de les pàgines especials de

NOVA YORK - PARIS
 MADRID - LONDRES - ROMA

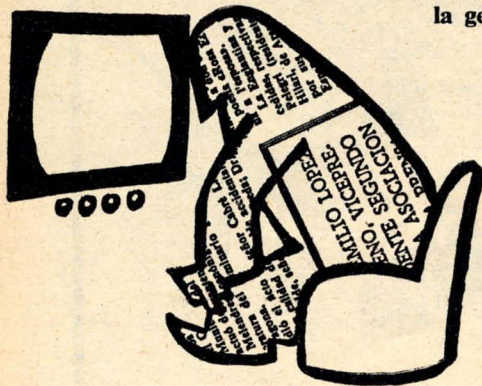
Tant dissabte com dilluns, els nostres crítics i enviats especials us explicaran de primera mà tot l'ambient, els comentaris i les figures més sobresortints de la jornada.

Els dimarts i dijous hi ha la pàgina de «GENT JOVE».

La Televisió de la setmana ve programada, com tots els dissabtes, d'una manera tan original com assolible, en les pàgines especials de TeleExpres.

Els dissabtes es publica també a tota pàgina «CLAN MUSICAL».

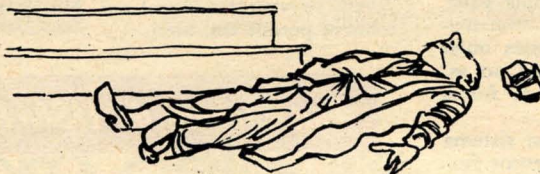
Hi trobareu, també, les signatures de la gent de Teleestel:

- SEMPRONIO
- CARLES SENTÍS
- ROSSEND LLATES
- JOAN GICH
- JOSEP M. LLADÓ
- MARTÍ FARRERAS

No deixeu de llegir **TeleExpres**
 diari autèntic del nostre país

EL DIA DEL JUDICI

—Deixi's d'urbanitats, ara —digué el fiscal, amb un principi de desfici—. Ja se sap que un assassí no és un model de sentiments.

—Doncs, apunti's un tret del meu caràcter: sóc venjatiu, jo. Des que hem arribat, vostè no fa altra cosa que insultar-me, o bé (si ho vol més proporcionat) que tirar a matar-me. No s'estranyi que li hagi agafat ràbia, i ja que la vida me l'ha fet caure al plat, m'inclino a celebrar-ho. També sóc un ofès social, jo!

Tothom anava d'una banda a l'altra i es formaven grups de gent agitada. En general, es desenteniaven de la solemnitat —ja desordenada— del judici; s'acostaven als finestrals i contemplaven l'aire lliure amb nostàlgia, a través dels vidres. A l'altre costat del carrer ja s'havia encès un rengle de fanals i els autobusos encetaven la vibració d'una hora punta. Predominava el ressentiment que tot s'ho feien els poderosos i que el pobre lliis era carn de canó jurídica.

—Aquest home se'n farà malbé —va dir de cop i volta la dama vella.

Assenyalava el difunt amb el braç estirat i allargant un dit índex blanquinós, d'ungla rosada. El metge afirmà que per allò no havien de patir, que el cadàver encara aguantaria una colla d'hores.

—Ell sí, però nosaltres no —respongué la senyora—. Estem enxubats. Les condicions higièniques són deplorables. Jo tinc asma i haig de tornar a casa...

El jutge anava a contestar-li, però la velleta l'aturà:

—Esperi's, que no estic. Aquí hi ha una crisi d'autoritat, i resulta que en un palau de Justícia ningú no sap la seva situació legal. Potser no havia passat mai... Però deixant de banda la part tècnica, hi ha coses corrents que s'han de despatxar. No té parents, l'advocat?

—Sí, senyora. Tres nois solters, una noia casada i la vídua.

—Doncs cal que els avisin de seguida. Tot això els afecta més que a nosaltres. Què pensarien, si no? Jo no hi puc anar, perquè a casa patirien, i, a més, haig de prendre les pastilles. Passin-t'ho bé i no s'hi cansin.

Amb passa menuda i seguida, es va acostar a la porta. En veure que no podia obrir-la, es posà a copejar-la amb el portamonedes, però era massa fusta per a la seva fragilitat humana i els batents ni tan sols no es bellugaren.

—Estiguis quieta i no m'obligui a dominar-la! —cridà el jutge.

—Ai sí, quina por! —va respondre-li l'anciana, tot estafent-li la veu—. No ha vist mai cap atac d'asma, vostè?

—No.

—Doncs, si me'n ve un dels meus se li haurà acabat la mimica. Si em vol creure a mi no em provoqui. Ja està prou embolicat, vostè...

El reu s'havia assegut en un graó. Movia el cap lentament, com si profundes meditacions l'aboquessin a l'escpticisme. Mormolava que la justícia ja no tenia el gas d'abans, que havia perdut serietat, i que es necessitava molta paciència.

—Tinc set —digué un adolescent, aprofitant una pausa momentània.

La privació de satisfer aquella urgència elemental va fer evident que els drets de l'home serrien un greu atac. Es produí un pànic col·lectiu, de necessitats elementals de tota mena, i el reu, excitat, va exigir una aspirina.

Un comitè format a corre-cuita va pujar a la tarima del jutge. El cap visible preguntà al magistrat què pensava fer.

—És un joc de moltes taules —respongué el jurisprudent—. Com més temps passa, més ens anem enredant.

—Però què hi diu, la llei, en casos així?

—Que jo recordi, casos així no abunda. Per què es pensen que estic amoïnada? L'acord final establirà jurisprudència, i m'hi haig de mirar molt. Si vostès no m'atabalessin tant...

—Deixi's de lluitaments —digué un del comitè—. Encara que no li quedí tan rodona, és millor una solució ràpida. I quant al nostre brogit, té raó: val més que el deixem sol. De manera que, amb la vènia de sa senyoria...

Tots van fer com si pleguessin, i el mateix fiscal, amb un sospir d'alleujament, s'anava a treure la toga.

—Aquí, de moment, no plega ningú! —ordenà el jutge—. I vostè, senyor fiscal, menys que els altres!

—Doncs, exigeixo un advocat defensor!

—Més li hauria convingut no barrotar-se el que teníem...

El reu declarà que estava a punt de perdre la circumspècció. Compungit, afegí que de tots els protagonistes del procés, ell era l'únic que s'havia portat d'una manera irreprotxable. Expressà el desig de formular una denúncia, la qual cosa suposaria una altra causa que el tindria a ell com a testimoni important. A més, es proposava d'apel·lar al Suprem.

Va adreçar-se als guàrdies, tot oferint les mans perquè se l'emportessin. Com que els policies dubtaven, donà un cop de peu enèrgic a l'empostissat, i preguntà:

—Hi tinc o no hi tinc dret?
 —El dret i l'obligació —respongué el jutge, moix i a contracor.

Se'l van endur pel passadís central. Gairebé era ell qui estirava els policies. L'uixer va obrir la porta i fou com un desguàs: ningú no pogué evitar que la sala es buidés.

La carrera del jutge i la del fiscal van quedar arruïnades. Altra cosa no, perquè eren de l'ofici, però van anar a parar a províncies i mai més no alçaren el cap. Al reu van commutar-li la sentència i tot li vingué de cara. Va arregar tres indults seguits: el del Concili Segon, el del Jubileu de l'apòstol i el de les bodes de plata d'una personalitat molt estimada.

Actualment, l'home fa compra-venda i moltes caritats. S'ha casat i ja pertany al terç de caps de família, amb la representativitat ampliada. Té consideració social, i hauria estat una llàstima malgastat-se'l al garrot.